

Poznámky Yvonny Gaillyové a Jana Hollana

k nové realitě

Z wiki hesla [Krizová situace](#):

Krizové stavy

V současné době existují 4 druhy krizových stavů:

1. Stav nebezpečí
2. Nouzový stav
3. Stav ohrožení státu
4. Válečný stav

Nouzový stav – legislativa po povodních 1997.

Po dobu necelého měsíce při 3 dalších povodních a po orkánu Kyrill (zákazy vstupu do lesa), ne plošně.

Na pandemii nebyl svět připraven, ale nouzový stav, dvakrát na více než 2 měsíce ji zde nějak zvládá.

V takových situacích se některé věci rychle mění...

V Mexickém zálivu i jinde u moří je to se záplavami a větrem horší.

A dál se to zhoršuje – změnilo se klima.

Že se tak změní, bylo známo už před půl stoletím. Jen nikdo neposlouchal vědce.

Nyní se už mluví o klimatické krizi.

Lidé se přizpůsobili velmi různým klimatům,
jaká panovala tisíce let.

Když chod počasí zcela vybočuje
z někdejších mezí, začínáme si uvědomovat,
že tím

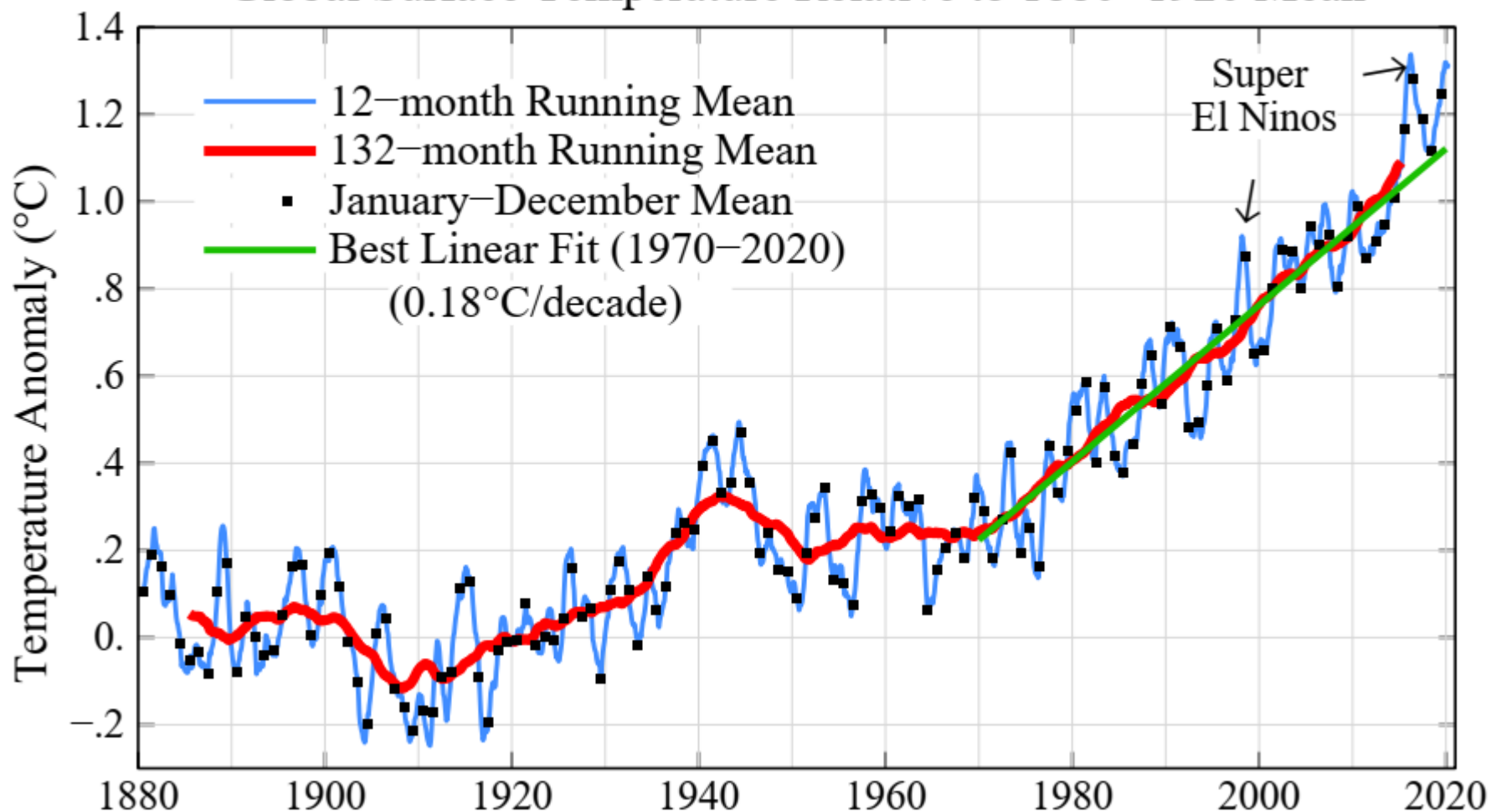
**nejcennějším přírodním zdrojem je
stabilní klima**

Stabilní klima jsme bohužel už ztratili.

Jde už jen o to, jak moc a jak rychle se klima dále změní.

Mění se vlivem globálního oteplování

Global Surface Temperature Relative to 1880–1920 Mean

Velikost globálního oteplení, o níž se mluví, je odchylka od úrovně 2. poloviny 19. stol., což je zhruba totéž jako od období 1880-1920

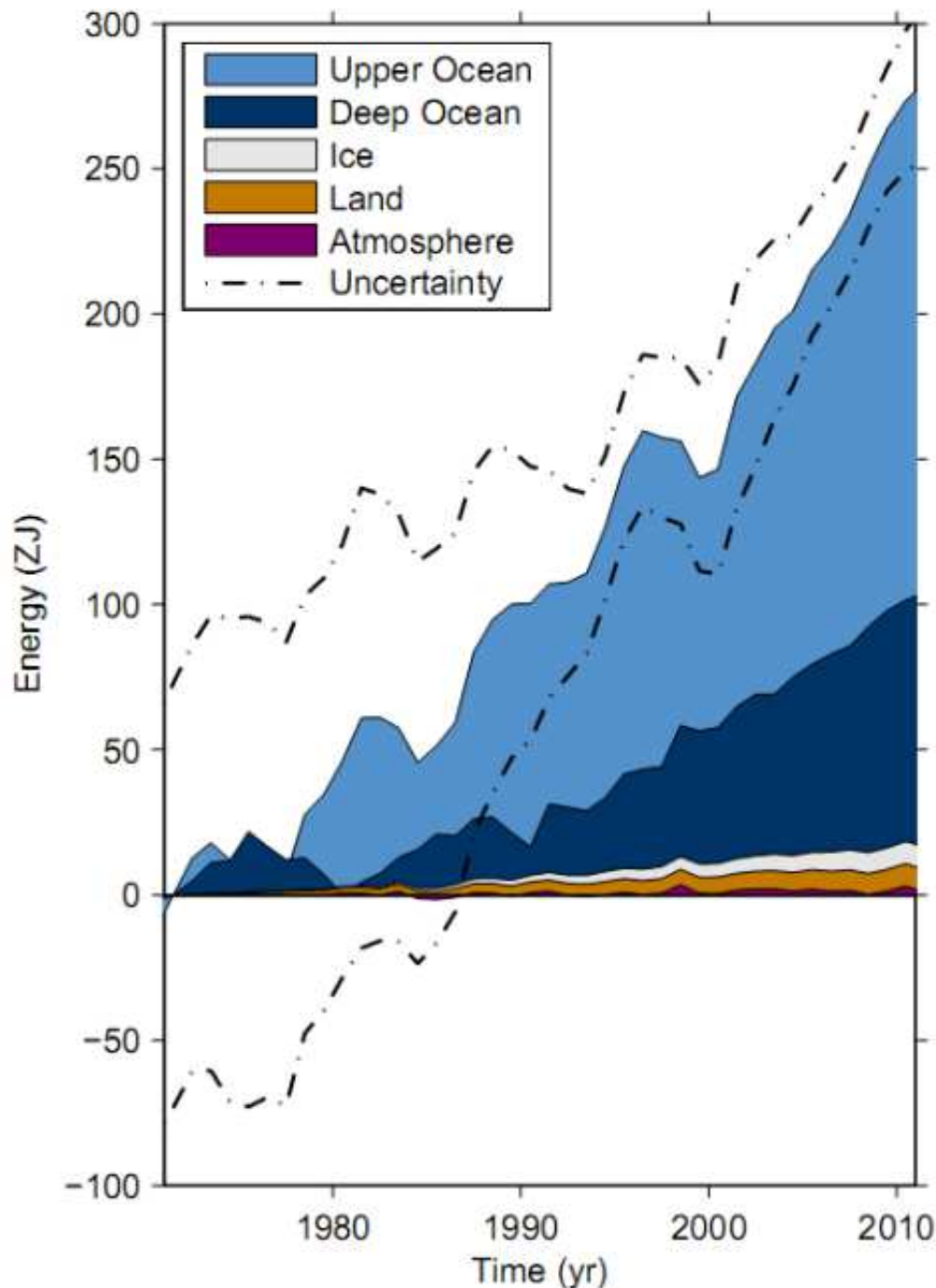
(<http://www.columbia.edu/~mhs119/Temperature/> - J. Hansen a M. Sato z NASA GISS)

Na ohřev ovzduší připadá jen 1 % tepla, které Země nevrací do vesmíru.

93 % nevraceného tepla se „schová“ do hloubek oceánů. Několik procent připadá na tání ledu a prohřívání pevnin.

Co se s oceánem a ledem stalo, se už nedá odestát.

zdroj:
IPCC, AR5, první díl
– The Physical Science Basis;
Box 3.1, Figure 1

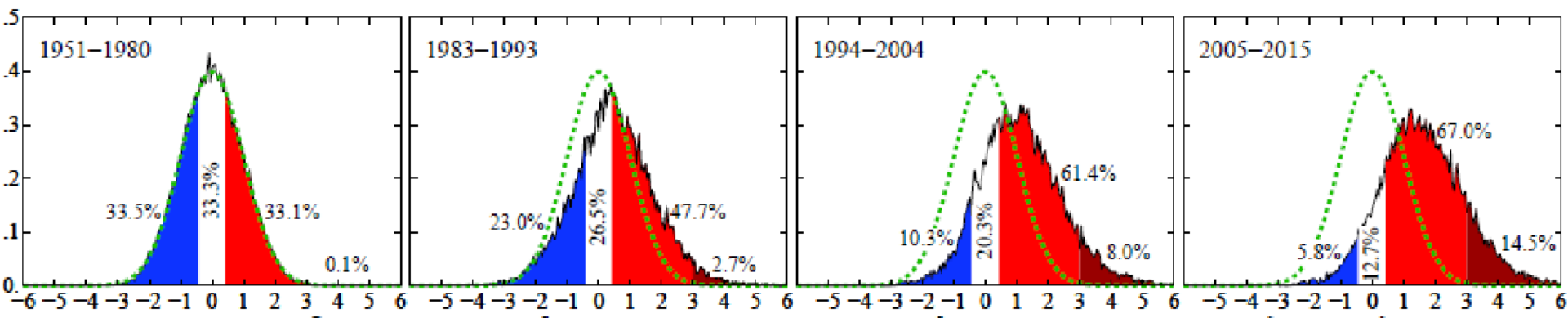
Jak může záležet na jednom dvou stupních oteplení?
Vždyť teploty se během dne a roku mění mnohem víc!

Už 1 °C navíc znamená, že se více vody vypaří.
Co hůř, extrémny narůstají mnohem více než průměry.

3 letní měsíce (červen, červenec, srpen)
na pevninách severní polokoule

Problémem jsou >3-sigma extrémny, dnes už i 5, ba i 6 σ :

Z komentáře Regional Climate Change and National Responsibilities, Hansen&Sato 1. března 2016,
<http://csas.ei.columbia.edu/2016/02/29/regional-climate-change-and-national-responsibilities/>

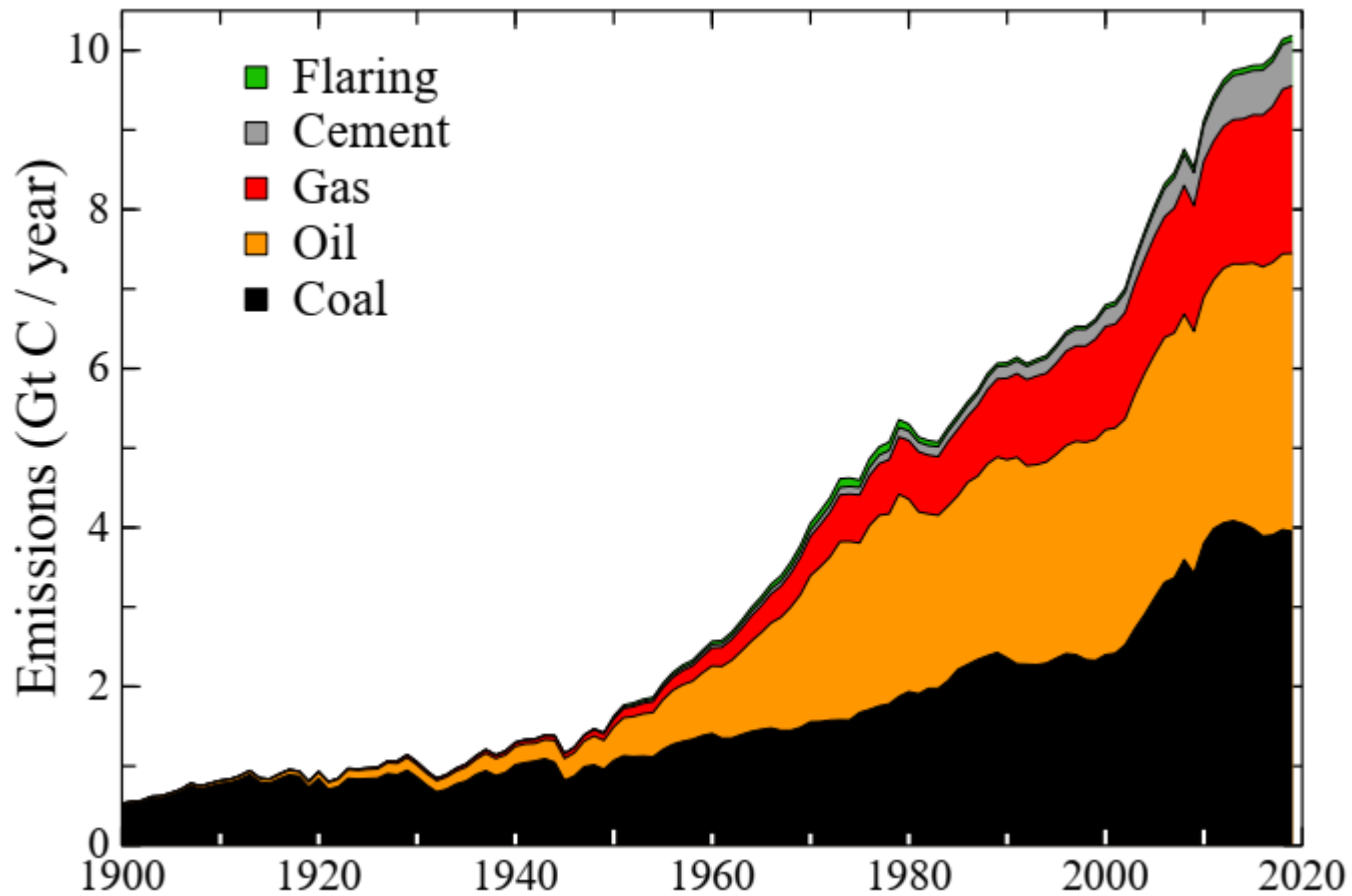

Proč se ale otepluje?

Protože jsme zesílili skleníkový jev, čili sálání ovzduší na zemský povrch.

A to přidáním CO₂ z uhlíku dosud schovaného v zemi jako uhlí, ropa a metan

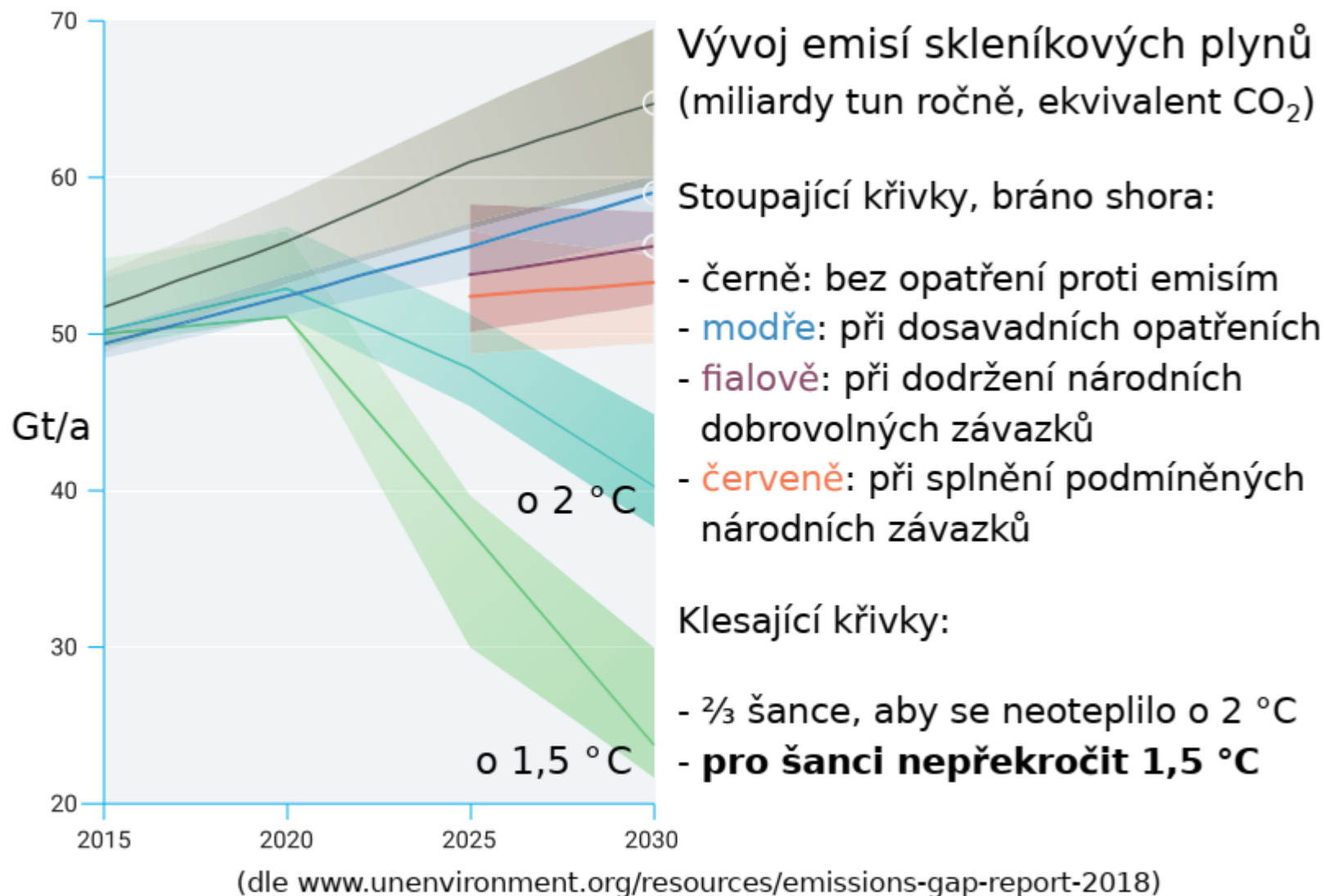
Lidstvo jej ročně vypouští na čtyřicet miliard tun:

hmotnost uvolněného CO₂ je 3,67× vyšší

(Hansen a Sato, <http://www.columbia.edu/~mhs119/CO2Emissions/>)

Všechny státy se shodly, že oteplování je nutno zastavit

K tomu je ale potřeba úplně jiná trajektorie než dosud

Každá spotřeba,
je-li opřená o fosilní paliva
a není-li nezbytná,
je nemravná

- Což je většina **topení, cestování, elektřiny**
- a také **výroba** čehokoliv
- kterou posiluje **zahazování a opětovné nakupování.**

Dobrá zpráva je, že

**S koncem fosilních paliv se zastaví i globální
oteplování**

O kolik se oteplí, to závisí jen na tom, kolik toho
ještě spálíme.

A tak i parlamenty vyhlášují **stav klimatické nouze** (minulý týden ten japonský)

Jak říkal Frans Timmermans v únoru v Respektu:

Vše se musí změnit, aby věci zůstaly stejné

Může každý z nás hodně snižovat svou *uhlíkovou stopu* rok co rok, až k nule? Sám jistě ne.

K nule se dá dostat jen tak, když se všechny fosilní zdroje nahradí elektřinou **ze slunce a větru**.

Jinou cestu k tomu svět nemá. I česká krajina tak může a musí sloužit.

Jmenuje se to agrivoltaika

Vnímání krajiny se během desetiletí a staletí mění.

Je to záležitost zvyků, diskursu, přijetí.

Krajina kdysi lidem poskytovala, co potřebovali. Může to dělat konečně zase.

Od převratu v roce 1989 uplynulo už víc než 30 let.

Co všechno se od té doby změnilo?

A co nezměnilo?

Za dalších 30 let má být svět „dekarbonizovaný“.

Bohaté země, tj. i Česko a EU už za 20 let.

Umíte si to představit?

Věříme, že v tomto bezprecedentním úsilí může kultura sehrát důležitou roli.

Aby se větrné turbíny a fotovoltaika v krajině začaly rychle stavět, musí to mít nejen **podporu veřejnosti, která to vyjádří při volbách,**

ale musí to také ekonomicky vycházet.

Dokud budou fosilní paliva levná jako doposud, dařit se to dostatečně nebude.

Je potřeba je zpoplatnit aspoň ve výši škod, které působí – přes 100 eur za tunu CO₂.

Peníze tak vybrané je možné rozdat obyvatelstvu, každému stejně. Lidem s menší spotřebou to pomůže.

Zatím ale (nejen) český stát nekoná.

Dokonce nebere vážně Zelenou dohodu pro Evropu.

Pomoci by mohla **Klimatická žaloba**, viz klimazaloba.cz.

V Nizozemí i v Irsku pomohla.

Věda ví již 15 let, že **když přestaneme užívat fosilní paliva, oteplování se zastaví.**

Spočítala také, jak k tomu dojít a že to ještě jde stihnout, než důsledky oteplení budou opravdu katastrofální.

Letos jsme už jistě pochopili, že poslouchat vědce se vyplatí. Zachraňuje to životy.